

همزیستی با آزدها

زندگی اخلاقی در دنیایی پراز پیامدهای ناخواسته

دارل کوئن
بهار رها دوست

۱۳	درباره نویسنده
۱۵	یادداشت نویسنده
۱۷	پیش‌گفتار مترجم
۲۱	مقدمه
۲۵	فصل نخست: تعریف واژه‌ها و مفهوما
۳۳	۱. پیامدهای ناخواسته رخداد‌های محتمل الوقوع تاریخی نیستند
۳۹	۲. قابل پیش‌بینی بودن پیامدهای ناخواسته درگرو آگاهی از رابطه ریسک‌پذیری و پاداش خواهی است
۴۱	۳. پیامدهای ناخواسته ناشی از تغییر هزینه‌ها قابل پیش‌بینی اند
۴۹	۴. پیامدهای ناخواسته تغییر پاداش‌ها قابل پیش‌بینی اند
۵۴	۵. رفتارهای گستاخانه و نوآورانه پیامدهای ناخواسته پیش‌بینی ناپذیر دارند
۵۶	۶. پیامدهای ناخواسته پیش‌بینی ناپذیری که از هدف اصلی بسیار دورند
۵۸	۷. پیامدهای ناخواسته پیش‌بینی ناپذیری که محصول فرعی انتخاب‌های ما هستند
۶۱	فصل دوم: علل پیامدهای ناخواسته

۱. علل مربوط به سرشت دنیا

• پیچیدگی و تغییرات سریع

• ذهنیت اشرف مخلوقات بودن انسان

• ذهنیت نیوتنی

• تفاوت‌های فرهنگی

• تنوع سازمانی

۲. علل مربوط به سرشت عمل

۳. علل روان‌شناختی

• خطای یکسان پنداشتن حال و گذشته

• تکانش‌های زیست‌شناختی

• وابستگی سرسختانه به برنامه‌ها و نقشه‌ها

• تعریف و تحلیل ضعیف و نامتوازن مسائل

• پیورش لجام‌گسیخته برای حداکثر استفاده از فرصت‌ها

• اضطراب شدید عصر جدید

۱۰۹ فصل سوم: چالش‌های پیامدهای ناخواسته در برابر چارچوب‌های

اخلاقی متداول

۱. اخلاق مبتنی بر اصالت فایده

۲. اخلاق مبتنی بر اصول اخلاقی

۳. اخلاق مبتنی بر مراقبت و همدلی

۴. اخلاق مبتنی بر فضیلت

فصل چهارم: راه‌حل‌های اخلاقی ممکن

۱. راه‌حل‌ها برای پیامدهای مربوط به سرشت دنیا

• انتخاب و پذیرش چشم‌اندازهای زیست‌محیطی

• آشتی با خویش برای خروج از بحران

• درک اهمیت مسئولیت‌پذیری

• استقبال از فدرالیسم و تقسیم قدرت

• انتخاب مدیرانی که انسان را عقل کل نمی دانند و از اقلیت های به حاشیه رانده شده حمایت می کنند

۱۴۷

۲. راه حل ها برای پیامدهای مربوط به سرشت عمل

• فضای عمومی را بازتر کنیم تا بتوانیم مصداق های قوانین جهان شمول را بشناسیم
• اخلاق کار و پیشه را احیا کنیم

• در برنامه ریزی ها روش هایی را به کار ببریم که مشوق بحث و بررسی باشد
• برای تبادل نظرهای گروهی از تجمّع های مردمی استفاده کنیم

• برای پیامدهای ناخواسته برنامه ریزی کنیم

• دوراندیشانه اقدام کنیم، از سؤال کردن دریغ نوزیم، مدام متوجه هشدارها باشیم

• در زمینه مربوط به کارمان متخصص و صاحب نظر شویم

• در امور حقوقی و دادگاهی دقیق و مصمم باشیم

۱۷۱

۳. راه حل های روان شناختی

• از رخداد های گذشته بیاموزیم و در به کارگیری نظریه ها هوشمندانه عمل کنیم

• با بهره گیری از تجربه هایی که از پیامدهای ناخواسته قابل پیش بینی داریم

تحلیل های مان را پربار سازیم

• به نتایج احتمالی تغییر هزینه ها و انگیزه ها توجه کنیم

• مراقب سوگیری های عوامانه ای که ریشه های روان شناختی دارند باشیم

• بکوشیم از تعصب های فردی مان آگاه شویم

• به پیشگویی ها خوش گمان نباشیم

• توان دوراندیشی خود را تقویت کنیم

• داوری های فعلی مان را به بعد موکول کنیم تا در آینده بهتر داوری کنیم

۱۹۷

سخن پایانی

۱۹۹

کتاب نامه

۲۰۵

فهرست نام ها

درباره نویسنده

خانم دارل کوئن در سال ۱۹۵۴ در یکی از مناطق روستایی ایالت کانزاس آمریکا به دنیا آمد و همان جا بزرگ شد. از کودکی شیفته یادگیری و علاقه مند به مباحث فلسفی بود و سرانجام به دانشگاه شیکاگو راه یافت و تحصیلاتش را تا مقطع دکترا در رشته فلسفه و فلسفه اخلاق در این دانشگاه به پایان رساند. همچنین موفق به گذراندن دو دوره فوق لیسانس در رشته های مدیریت بازرگانی و اقتصاد از دانشگاه های نورث ایسترن و آکسفورد شد و پژوهش های فوق دکترایش را در دانشگاه دوپل شیکاگو به انجام رساند و مدیر گروه اخلاق کسب و کار این دانشگاه شد.

از ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۰ مدیر گروه اخلاق کسب و کار دانشگاه سنت تامس هیوستون تگزاس بود. در حال حاضر، مدرس فلسفه در دانشگاه سنت تامس مینه سوتا، استاد مدعو دانشگاه های دوپل شیکاگو و باپتیست هنگ کنگ، عضو فعال انجمن اخلاق کسب و کار، ویراستار مجله الکترونیکی و فصلنامه اخلاق کسب و کار، و مشاور بسیاری از شرکت ها و سازمان هاست که از دانش و تجربه او بهره می برند.

مقدمه

در سال ۱۹۳۸، رابرت مرتن جامعه‌شناس از این‌که بسیاری از نویسندگان به رغم سروکار داشتن با معضل پیامدهای ناخواسته، به شیوه‌ای روشن‌مند به آن نپرداخته‌اند اظهار تأسف کرد. اکنون پس از گذشت ۸۰ سال از آن زمان، این نظر مرتن هنوز به قوت خود باقی است و تازگی دارد، چون فیلسوفان و الهی‌دانان در باب بخت و سرنوشت فراوان بحث می‌کنند، اما از پیامدهای ناخواسته کنش‌ها، سیاست‌ها و قوانین حرفی نمی‌زنند. البته این بی‌توجهی قابل‌درک است، چون بیشتر این صاحب‌نظران، تجربه عملی چندانی در زمینه تنظیم و اجرای سیاست‌های فراگیر، طراحی محصولات، یا کار در بازار ندارند و از آن‌جا که اخلاق‌گرایان و نظریه‌پردازان سیاسی عملاً درگیر پیامد انتخاب‌های انسان نیستند، غالباً از پرداختن به این مهم غفلت می‌کنند. همچنین است وضعیت الهی‌دانان که هر نتیجه پیش‌بینی نشده را به خواست خدا نسبت می‌دهند و از تحلیل علل این نتایج و چالش‌هایی که این نتایج برای ارزش‌های اخلاقی و برنامه‌ریزی‌های ما به وجود می‌آورند طفره می‌روند. در قیاس با اخلاق‌گرایان و نظریه‌پردازان سیاسی و الهی‌دانان، اقتصاددانان و عالمان علوم اجتماعی بیشتر به این موضوع پرداخته‌اند. هر چند سعی‌شان